

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шави. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячною в краю 5-60 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зима адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 23-41.
Друкарні: 23-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

НІ ЗАМКИ, НІ СТОРОЖ, НІ ПЕС

не перешкоджають злодіям вломитися у Ваше мешкання і зрабувати Ваше майно, тому обезпечте його від крадіжки з вломом в Т-ві Взаємних Обезпечень "Дністер"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього урядування на зол. 1000. пересічна річна премія wraz з додатками ви-
носить зол. 4.—

Під Полтавою.

8. VII. 1709 — 8. VII. 1929.

Львів, 8. липня 1929.

Двісті двадцять літ тому скінчилася під Полтавою одна сторінка української історії — розпочалася нова. Двісті двадцять літ тому стався під Полтавою один з тих подій, які рішуче долають мільйони на цілі віки вперед. Це ті події, яких конкретні матеріальні наслідки безпосередньо на своїй шкірі відчували сучасні й пізніші покоління народу, але які теж кладають підвалини під моральне виховання народу. Бій під Полтавою мав жахливі наслідки для України й українського народу. Але бій під Полтавою став теж ідейною напрямкою для аматів українського народу, став одним із символів віри українського народу — символом боротьби за волю.

Бій під Полтавою був консекуенцією переяславської угоди. Умови з ворогом, згоди предисловом угоди згоди, контрагента свого підданих і пережити. Час між 1654 роком та 1709-им був періодом використання Московщиною усіх засобів незалежного насильства, придуманих для обмеження прав, загартованих у Переяславі. Після бою під Полтавою Московщина отримала — так мовити — право до насильства безпосередньою притокою до вписання в історію України таких слідуючих дат, як 1720 (перший царський указ проти українського слова), 1722 (введення малоросійської колегії), 1764 (скасування гетьманства), 1775 (зруйнування Січі), 1783 (введення хліпництва), 1863 (указ Валуєва проти українського друкованого слова), 1876 (повна заборона українського слова), 1914 (перехід усього українства в підданство). Але бо теж справді: програва під Полтавою була тільки безпосереднім товчком, була формальним аргументом для російських репресій. Хто в бою під Полтавою бачить сутню і єдину причину пізніших лих, той не хоче чи не надбав розуміти логіку історичних правд.

Трагедія Полтави була трагедією української політичної думки, яка від війни невольничко оберталася в орбіті великодержавницьких інтересів двох суспільств.

Трагедія Полтави довго-довго буде ще предметом наукових дослідів. Бо вона по нинішній день остаточно не розяснена. Величезна постать Мазепи все ще окутана серпанком таємниці і все ще є предметом захоплення разже літературних романтиків ніж політичних істориків. І тому до нині не знаємо що певно і докладно: яку роль у подвійській нещасті відіграло зрадливе власне такі вернітичі і полководці, яку — брак національно-громадської свідомості мас і яку — брак аргументів суспільних течій, брак тісного та організаційного зв'язку поміж інтелектуальними верхами й селянськими низами. Здається — усі три причини нарівні причинилися до впадини великого порину, дарма, що його карма спочивала в руках злодини навіть в історичному масштабі небуденної міри, і що була тоді догідна міжнародна конюнктура. Ще раз програва України внутрішньою слабкістю угайнів...

Не вдалося Карлові XII. в Ісаконі Мазепі, хоброму лицареві та тогочасному дипломату, перекроїти карти Європи. Ніколи вони й — на землях України. Але відмари, яких зросили полтавський чорвоном — не принесли шведській полки добра українському союзникові: ще одна наука на будуче. Правда, обидва союзники остали в шасті і горю рівні: ні один із них не врятував на нещасті другого. Марва потіла.

КАВАРНА І РЕСТАВРАЦІЯ

49

"LOUVRE"

ВИДАЄ ЗНАМЕНІТІ ОБІДИ І ВЕЧЕРІ.

2-2

Овіяний бій під Полтавою легендою. До її закріплення чимало причинилися корогги, кузачи зявляжливе — на їх думку — слово "мазепинець", забувши, що зявляга в устах ворога стає часто великою почесою. Слово "мазепинець" стало почесною назвою бунтаря. Двісті двадцять літ минуло від того часу, а слово те все ще для одного народу означає бунт, який в "драко" і якого треба присмирятти вогнем і мечем, а другого — бунт, який в національно-політичній імперативом. Не стало Росії боїр. Але великодержавницький заповіт Петра I. живе. І коли тому у нинішній офіційній російській інтерпретації Мазепи — це лише провінційний шляхти, який ддав проти вої праюччих мас, — то це тільки фраза, що криє ту саму, стару російську великодержавницьку ненависть усього, що подобає на національно-державницький сепаратизм України.

Не вдался поряв найбільшого "мазепинця" — гетьмана Івана Мазепи. Не вдался той бунт проти Богданового компромісу, якого не треба було закінчати. Але трагедія цього бунту не стала доказом, що попередній компроміс був правильний. Навпаки: доказала лише, що аби оминити такої трагедії — не треба закінчати компромісу. І що для успіху бунту треба кращої підготовки. Каменя надмогильного України під Полтавою не поставлено. Бо боротьба з Росією під Полтавою не закінчилася.

I. К.и.

Французько-американське напруження.

Як відомо, американський уряд домагається від Франції, щоб вона сплатила 1. серпня 400 мільйонів доларів свого торговельного догугу. Так само він домагається ратифікації договору в справі воєнних догугів. Правда, комісії фінансова та закордонних справ паризького парламенту ухвалили дати урядові повноважень на ратифікацію, однак ухвалили також застереження, що Франція в ніякому разі не зобов'язується платити Америці більше, ніж буде одержувати від Німеччини. Однак Америка не хоче нічого чути про жалді застереження. Супроти цього становище французького уряду стає дуже критичним. У Вашингтоні отверто говорять, що уважачим Францію за дуже багату країну, її господарське становище блискучим і не допустять до жалдих викрутків. Натомість французька публічна думка починає оздоблюватися проти Америки. Цього року з нагоди свята проголошення незалежності Америки населення Парижа не брало жадної участі в американському святі, а французька преса іронічно зазначила, що хоч Франція свого часу допомогла Америці здобути незалежність, однак тепер мусить обороняти проти неї свою власну незалежність. Яке оздоблення на Америку паує тепер у Франції, показує стаття газети "Ліберте", яка кінчиться таким остеререженням на адресу Америки: "Америка, який її багатство та сила очевидно адрили в голову, повинна уважати, щоб не дійшла до нової боротьби за незалежність, яка мабуть почнеться з того, що одного дня в Парижі всі американські товари подетять в Сену, подібно, як свого часу американська звольна боротьба почалася тим, що англійські товари подетили в Гадсон".

За Карпатами.

З приводу зйзду української молоді.

Зйзд української (народницької) молоді, що відбувся в Ужгороді в неділю (7. ч. м.), а про якого висідали подамо звіт у найближчому числі, викликав скаженню в малярсько-русофільській пресі. Коли зйзди до рук хоч би одно число (з 4. ч. м.) кургакіського "Руського Вістника", то не знати, кому дивуватися: чи крайньому неміжеству, чи зайй вої, чи нікчемності, чи провокації і донощитву. На 4-ох сторінках малярського смиста поміщено аж п'ять статте-

нов, звернених проти зйзду, статейок, писаних ніби то ріжними посторонніми людьми, але — як видно зі змісту — фабрикованих у редакції одною рукою.

Заййним було би цікавитися всіма квітками-думками, що виросли на болотяному ґрунті перекрестних малярсько-чесько-російських впливів, а все-таки варто зареєструвати самі назви. Отже зустрічаємо такі статейки, покляки, перестороги і доноси: "Молодимъ учителямъ и русской молодежи во внимание", "Украинский иредента въ Подл. Руси", "Русскимъ Отцамъ и Матерямъ", "Украинская иетерпимость", "Съездъ русскої молодѣи или положеніе краєугольного камня Украины". А всі ті нікчемности є або редакційні (без підписів), або підписані такими "псевдонімами", як: "Старий", "Стандіоний смотритель", "Отець гимназистъ" то-що.

В першій сентиментально-демагогічній статті перестерегається перед "українцями", які — хитрошани, під фірмою народньої, матірньої мови хотять накинати закарпатському населенню "панську мову із Польщі", "панський волюнток польський", ввести мову в байд та потягнути її "въ народно-національную пропасть". І тому автор радить молодим, щоб вони "защитили свое, родное, русское".

В іншій статтї, сфабрикованій в редакції цього малярсько-москвофільського часопису, "Отець гимназистъ" нарікає, що в деяких середніх школах

"начинає творитися что-то такое, что мнѣ якъ отцу не нравятся, не по сердцу и не по души. Мой сынокъ, бывшій до сихъ поръ благимъ, честнымъ, спокойнымъ — теперь такъ доучился, что меня почти дуракомъ не называетъ. Я ему говорилъ всегда о Руси (бодай так! — Ред.), о русскомъ народѣ, что и мы часть великаго рускаго народа; онъ то смѣхалъ и принималъ, а теперь який-то его професоръ набилъ ему въ голову, что мы не русскій народъ, но який то украинскій, мы не Русь, но Украина и т. д. Искъ вижу, больше знаетъ о Украинѣ, якъ нѣкоторые предметы. То не ладно, то не въ порядкѣ!". А як почує цей "Отець гимназистъ" про сканання зйзду молоді, то він "ужаснулся", бо не — мовля — політика.

"И что будетъ изъ дѣтей, если они уже теперь станутъ политиками, и къ тому еще украинскими? Пропала тогда наука нашихъ дѣтей. Можемъ тогда напиться студеней воли".

Думаємо, що такі нікчемні і вогнем ненависти до свого рідного проияті "отци" вже тепер можуть напиться студеней воли, а тоді не писалиб вони таких нісенітниць.

Вкінці радить цей "Отець" переписувати дітей до мукачівської гімназії, де паує "руський духъ", а на зйзд не пускати.

Інші статейки переповнені всякими вигдумками і явними доносами до чеської влади на "Український иреденту". В чомуж проявляється "українське убяженіє въ формѣ прямо антидержавной"?

А в тому, що в лютім ч. р. гімназист IV. ка. берегівської гімназії Василь Цензара, лаучи закінченою з якимсь волюком, поставив йому питання: "Чи ви хотіли б, аби була Україна геть туза поза Київ?" Коли несподіваний воля не знав, що відповідати, Цензара додав: "Тоді було би добре, все то геть далеко було би наше. Ми були би названі на своїй землі".

З приводу т якої страшної "иреденти" було слідство між учнями берегівської гімназії. Все це казує на українську пропаганду, що поширюється все більше. Як далеко вона зайшла, викриває з того, що учні берегівської гімназії, подіючи свою адресу, пишуть: "Берегово. Підкарпатська Україна". Другий факт не менше страшний. Учні ужгородської учин. семінарії носять гербові значки з гризубом замість карпатського медведя, себто "гербъ, котомъ приняты украинскіи".

Наша найближча ціль — Шийні і Гора. Поки-що підносимося по стрімкій стісці на гору Кострича. Йти дуже тяжко. Вранні минає одна година. Сідаємо на заслужений спочинок і харчуємо. Після того ще ліній ця година дорівнює гору і виходимо на верх Кострича. Кажу товаришам, що ми перейшли найтяжчу дорогу. Товариші перестать, але опісля помінялося, що я кавав правду. Відтепер плыв по блакитній річці і для то лагідно їде вгору. Йти добре, хоч і вчепилися дивним дивом не докупують і ми ось і ді й Осип Іванович — вловлені, що не пам'ятаю кося. Міхури на ногах, слова Богу, поїде і від васеліни. Стрічаємо по дорозі добуток і вупавмо до неї. Хазаї вгодують нас бувають і стісця. Осип Іванович захоплює одини і дуби. Мені подобається буди, але жінка не

точного засобу задля відібрання партій владі — силою.

Тепер приходить на денний порядок чергова найважливіша проблема. Є нею упорядкування устрою і конституції Польщі. Парламент повинен бути лише регулятором і гамульцем для індивідуальної волі правлячої одиниці, але не може переймати на себе компетенції влади. Це довело до пословиці про шість куховарок. В останньому союмі було таке угруповання клубів, що національні меншини й комуністи були звичком одні назі. Вони то рішали спори поміж польськими групами. Як спробу лікування цієї недуги союму, ми повзали думку створити Беау. Бавок співпраці з урядом, щоби суперечні тенденції і суперечні інтереси узгоджувати шляхом внутрішнього порозуміння між собою, а не покликувати на суперарбітра комуністів і комунізуючих представників національної меншости.

Кажучи даліше про різні інші „хвороби“ союму та взагалі парламентаризму, пос. Славек каже на складну проблему, якою є мале політичне виховання громадянства. Тому, мовляв, треба його виховувати, знайомили ступнево, починаючи від нижчих комірків, якими є самоврядні організації. Далі, зі справою устрою вляжеться баньсько система організування громадян у такі чи інші політичні чи суспільні організації... Кожен громадянин, що до якоїсь організації належить, повинен щось робити, повинен звязувати якусь свою щоденну справу з тією організацією. Як, напр., пос. Славек називає різнічкі справи, м. і існування передим двох польських хліборобських організацій, „Центральне Т-во Рольніче“ і „Центральні Звйонзек Кулек Рольнічх“. Кожна з тих організацій були доменами інших політичних партій; щойно ББ довело ці організації до аполітичної лапки. Іншою важною проблемою є робітничча справа. Тут пос. Славек виступає надзвичайно гостро проти ППС, називає по імені посла Лібєрмана, Діаманда і Жуланського, і обзивує їх просто у протидержавній роботі. „Треба тим людям одлібрати організаційні осередки, на яких сидять. Добрі посадки в Касах Хорих мусять тепер скінчитися“. Наприкінці своєї промови вертає пос. Славек знову до справи зміни конституції. Признає, що ББ має у союмі 1/3 голосів, а 2/3 це опозиція („суцільний бавок партій, які боронять інтереси пл. послів“). „Ми хотіли би довести до ухвалення нової конституції без приморювання насильства та державних замахів. Ми хотіли би, щоби натиск громадянства на послів був рішучий і сильний. Частими здоровіше поломати кости одному послові, ніж доводити до конечности вжити машинових криків. Конституція буде змінена. Авторитет маршала Пласудського дозволив би навіть на перевороті експерименти, але ми не маємо права ждати і полишати конституцію такою, якою во-

на є. Хочемо перевороту омилити, отже громадянство мусить зробити відповідний натиск на пл. послів“.

З поважного виходить, що найближча робота уряду (ББ) буде призначена викликанню „натиску громадянства на послів“ у тому напрямку, щоби в осей соймової опозиції під отим громадським натиском ухвалила проєкт конституції ББ. Однак як цей „натиск“ буде втілюватися і як він має проявлятися (доманні послам костей?) — цього голова ББ не каже. І це нікому не відомо. Шукаючи за найбільш ймовірною та злогічною інтерпретацією цих його слів, частина польської преси гадає, що цей „натиск громадянства“ має виявитися — підчас найб. виборів і що нові вибори до союму, розписані в найб. часі (пізною осей), мають бути тим засобом, який дозволить омилити державного замаху й дозволить масам — вибрати потрібних для зміни конституції (в бажаному для уряду напрямку) щонайменше 296 послів з ліві ББ!

Ах! левую п'ятою цієї заяви посла Славека є свого рода „прецедент“, який каже не брати аж занадто поважно його заяв. Бо ось 24 квітня ц. р., на зборах Клубу ББ, посол Славек теж виголосив програму-промову з напрямними діяльності на найближчі два місяці: травень і червень. У тій промові стверджувалося, що партії оборонилися від розламі і розбити їх нам не вдалося. Дякують мусимо з якнайбільшою енергією вести погною і мусимо покінчити з партійництвом... Протягом цих двох місяців, травня і червня, партійництво мусить розвалитися. Мусимо поставити проблему конституції. Конституція мусить бути змінена...

Тимчасом травень і червень минули, а не бачимо зовсім, аби партійництво в Польщі було розбите. Нема теж ані сліду спонуляризування серед польського громадянства справи зміни конституції. Навпаки, у звязку з поступом економічної кризи, яка вдарила безпосередньо по промислі й торгівлі та спавперизувала до краю середній стан, і в звязку з катастрофічною знижкою цін збіжжя — і для міста і для села справа зміни конституції є нині де-де дальша й чужіша, ніж була нею колинебудь!

Америка таки буде воєнні кораблі.

Пряжні розмови про морські розбродження між Мекдональдом та генералом Дозом в Лондоні тягнуться далі. Газети пишуть повні захоплені статті про блискуче порозуміння між Англією та Злученими Державами, про недалеку конференцію в справі морських розброджень. А тим часом минулого тижня морське міністерство в Вашингтоні дало поручення розпочати будову двох нових кружликів, а тепер дало поручення будувати ще решту — 13. Таким чином Злучені Держави виконують свою флотову програму. В урядових американських кругах вказують на те, що будова нових 15 великих кружликів ще не дає Америці паритету щодо сили П флоту в порівнянні з Англією. Таксамо переговори між Мекдональдом та генералом Дозом ще не вступили в фазу якихнебудь конкретних пропозицій. Це не перешкодило однак генералові Дозові в нагоді свята американської незалежності виголосити в Лондоні промову, в якій він урочисто зазначив, що англійський і американський народи між усіма іншими народами хотять замість насильства завести стаду приязнь і дадуть відому світові приклад далеко відлучих морських розброджень.

В Румунії.

Бюджетний недобір.

Бюджетний недобір старастяся правительством всіма способами усунути. Державні видатки в матеріалах, себто на всякі будови, направи і т. д., зменшить правительство й повільно зі служби богато урядовців. Правительство влікне за границю богато урядовців. Ним зменшиться видатки на яких 2 мільярди левів. Опріч того правительство внаредине дальше нафтові джерела, з чого матиме доходу і мільярд. Разом осейне правительство поліпшення державного бюджету на 3 мільярди левів.

Нова румунська партія.

Нова румунська партія оседається тепер у Бухаресті. Вона матиме назву „Влад Тенес“ у честь молдавського воєводи Влада Навалача, котрий відзначився диким жорстокістю і сотні тисяч своїх горожан сажав на палі. Про це нова румунська партія хоче сажати на палі, про це ще може довільно запису. Не сумнівається мабуть ніхто, що богато румунських патріотів заступити на таку середньовічну смерть за їх середньовічні способи керування державними справами. Йсно, що для спасення Румунії не доставляло ще цієї нової партії. На чоті розі партії стоять: Георгіє Філіпеску, Еміт Огнізеску, Константин Огудра, Александру Перігуну й інші. Нв. аж ця партія вяртує Румунії! Побачимо! (Ріоний Кош.)

Тайна Супражського монастиря.

Тихо, спокійно, без усякого шуму, втратили українці одну із найстарших українських культурних пам'яток — Супражський монастир. у білостоцькому повіті на Городищенні. Заснований він був у 1498 р., православним богатырем Олександром Хоткевичем. В XVII, ст. була там друкарня, яка випустила чимало українських книжок; проіснувала вона до кінця XVIII, ст. У XVII-ому ст. монастир перейшов на гр.-католицьку унію. Після полізу Польщі повернувшись на православ'я і був православним аж до війни. Під час війни всі монахи відтіли повтігали. Коли воєнна завірюха втишлася, вони хотіли туди вернутися, але їм не дали на це дозволу. Во розпочалися заходи дістати монастир для римо-католиків. Розпочалися дота тиганина, затяжле листування і переговори. Докладно: коли, як і з чим, це невідомо. Очевидно, брали в цих переговорах участь владні православної і польської церков та міністерство проісповідань. І відомо лише, що саме нещадно гроденський православний єпископ Олександр Громадський, киби-українець, остаточно погодився монастир відати. Кажуть, що православна церква отримала якісь „рекомпензати“, але невідомо, які. В монастирі було воєнь дуже богато цінних українських пам'яток, стародруків і образів. Що з ними сталося та станеться це теж тайна. Ключі до монастиря уже відано.

Ще про незвичайний визиск

українських різних робітників польським ділчем в Стшельцах.

З Красної Народної Канцелярії УНДО. одержали ми друге звітлення про лечуваний визиск українських робітників польським ділчем зі Стшельц к. Кутна, варшавського воєводства, — слідуєчого змісту:

З доручення Головного Секретаріату поїхав дня 29, червня ц. р. посол Володимир Кохан до маєтку Стшельци, щоби на місці провітрити умовини праці і життя зайнятих там різних робітників українців. Заряд фільварку в особах Болеслава Пасінського і Отта Вена стрінув очевидно, посла Кохана неохоче. Однак люди, довідавшись про приїзд українського посла, буквально за кілька хвилин великою юрмою поверх сотні людей вийшли до нього. Посол Кохан ствердив слідує: робітники українці походять з любецького повіту, а громад: Дахнів, Німців, Руда, Жуків, Новосело, Задзж, Чесний, Улазі, Олешні, Фрайфельд і Горачі. Звербував їх (згідно з тим, що подала була вже преса) мешканець Улазова Перегальський занятий на фільварку Стшельце вже здавна. Очевидно, що доловував він цього вербування з припоручення управи фільварку, та в імені цьогож заряду предкалав їти на роботу і подав умовини плати, яка, як візнали робітники, окрім подрібно анказаних предметів харчу, минає і т. п., говорили про готівкову платню 250 зол. для парубків і 210 зол. для дівчат денно. Ця умова була обома сторонами прийнята на двірці в Олешницях, де Перегальський відчитав її в присутності всіх візників. Алеж цю умову управу фільварку негайно по приїзді робітників за місця доомла, бо на превелике здивування прибувших, управитель заявив, що буде платити парубкам по 160 зол., а дівчатам по 140 зол. денно. Це викликало обурення серед робітників, які, не маючи змоги повернути до дому, заразгували з той спосіб, що два дні не вишій зовсім на роботу. Заряд почав домати страйк голодом і коли люди не діставали довгий час ніякої їди, поневолі мусіли стати на роботу. Це сталося 16, травня ц. р. і від тогож дня працюють, хоча по сьогоднішній день справа плати є спірною. Робота тріає там від год. 5.30 рано до години 8.30 вечером, значить — 15 годин денно! Обідювана їм двоєдинна обідня перерва ніколи не дотримується. Після оповіщення робітників мантиє зраджі, що управа фільварку просто в страшний спосіб використовує сили кожного робітника. Перш усього, щодо самої праці, то не має вона характеру діяльн (як подала умова) але припорюється характер акордоний, який означає в практичній розумінні того слова не має нічого спільного з акордоною працею. В Стшельцах наставники після свого „міліміс“ вимірюють щоденно для кожного робітника окрема працю і він мусить її виконати, хочби вона переходила його сили. Для фізично слабших нема обшої пори — нема пайменшого відпочинку. Такіх загнаних на працю на полі до того часу, хочби в них доки вони ладнати роботи не викинуть. А як полегшати в наших робітниками доломом цього, що тілаки один з наставників Мархав побило доперет: Ануу Гордія, Ануу Гозовку, Катерину Федь, Пелазіу Ляку, Ануу Осатисеску, Ануу Сьєд, Катерину Головаду, Катерину Ошаньську, Параньку Саракуп, Марію Скань, Ануу і Марію Кітню, Параньку Біль, Марію Замроу, Параньку Сьєдичку, Катерину Скань, Марію Лєвакович і Іваньку Козько, аля-

жас немало сумнівною чистотою і своєрідним осямним запахом. Відходимо. Хазяї не приймають від нас грошей, вдовольняються напіресома. Ідемо на пологину Марішеську й здохнемося прекрасими краєвидами. Зразу наш плай вється понад струмками склонами пологини, опісля входимо в ліс. Лісом ідемо довго. Аж по 17. год. приходимо до першої колиби на Марішеській. Степан Степанович вступає до колиби прохати нічлігу. У нього при бої великий ніж в ліхві. Нам відмовляють завітну. Ідемо шукати другої колиби. Міжтуж гори покриваються мрякою і дощ, що покриває нас уже по дорозі суди, амагається. В таку пору і то під ніч іти неможливо і Степан Степанович рішає тут ночувати. Невеличку підмаша під великою дилею вибираємо на нашу оселю. Степан Степанович забезпечує його від дощу гильками, опісля розпалює ватру й варить чай. Після вечірї дозвіну нашої оселі вистелюємося скупо гильками і рішаємо, що перший має спати Степан Степанович, а я з Осипом Івановичем будемо брати ватри й гильки, щоби негайно не загостити до нас лютий зір або яка нечиста сила. Степан Степанович ляг і скоро втишився, наче заснув, а ми сповіємося службу, часто покурюючи і рідко обмінюючися словами. Що по дорозі до нашої оселі довідалися ми, що попередньої ночі великий викрап з недалекої копари вщю. Може й тепер — думаю собі лютий зір підгандає нас та прозвучує над нашою загиблзю. Доходить 24. година. Разом нахилившись до мене Осип Іванович і шепче: „Товаришу, хтось їає“. Відповідаю, що нічого піздорілого не бачу, ні не чує. За хвилину з ватри внирається сильний гук, наче якийсь вистріл і розжарене вугілля летить на нас. Здрімаємося всі, але скоро заспокоюємося, побачивши, що гук походив з грубої колоди, яка горіла на ватрі. Степан Степанович сідає коло ватри. Лягаю, але не можу заснути: на голову зме вітер і кидкає валими дощу, крив діврає підмаша капає дошівла, а від споду докучає вогний дождь, від ватри вистувають мене товариші. Протягом години працюємо, як має раніш і, здрімаючи зі студию, впадаю, щоб огритися при ватрі. Після мене кладесть Осип Іванович. Так джидалися ми з то-
закх.

(Продовження буде).

чить аж 15 людей! Щодо словесних знавств, то вичерпується ними знові пребогата в тім напрямі манускрипт мона. Мешканці умовили проповіді. Частиня робітників мешкає в хатах, де передтін стояли свині. Щодо харчу, який апочатку був неможливий, ледви в останніх днях дещо поправився. Нездібних до праці не відпускається до дому, як Анну Жу, що перебула довгий час в іспиталі, і Марію Кійко. Вискрут управи, що Перегадський не мав права пропонувати по 2.50 зол. і 2.10 зол. не вдержує критики, як також другий вискрут, що управа буцімто прийшла робітникам з добавкою віртуалів понад норму, а тимсамим має право відіграти платню, яку пропонував Перегадський і т. і.

Посол Володимир Кохан, провіривши докладно фактичний стан справ на місці, в рішучий спосіб заперестав перед управою фільварку на печуванні тепер пікуди в цивілізованому світі. Методи поведінки і робітниками і впливним робітників, що Українська Репрезентація в наближених днях поробить всі можливі заходи перед компетентними чинниками, щоб українські різні робітники зі Стшельц отримали належну і повну винагороду та сатисфакцію за важкі переживання в польських діачівських лабетах.

НОВИНКИ

— Заняття „Діла“. Львівське Староство Гродське заняло нам „Діло“ ч. 148 за першу замітку в рубриці „З організаційного руху“ (допис з Брідщини). Це 16-та з черги конфіскація нашого органу в цьому році.

— Право прилюдности для приватних жіночих семінарій. Міністерство освіти признало право прилюдности (неповне) таким приватним жіночим учить семінаріям: жіночий семінарії ім. св. Йосафата у Львові, жін. семінарії Рідної Школи в Самборі, жін. семінарії СС. Василіянок у Станиславові, жін. семінарії Рідної Школи в Коломиї і жін. семінарії Рідної Школи в Стрию. Польських прив. жін. семінарії у Сх. Галичині наділено правом прилюдности разом 19. Не дістали права прилюдности: жін. семінарії СС. Василіянок у Дрогобичі і жін. семінарії Рідної Школи у Львові, позатим 6 семінарії польських.

— Радіостанція у Львові. „Газета Поранни“ повідомляє, що з ініціативи львівського Польського Політехнічного Т-ва дістане Львів в найкоротшім часі власну наладчу радіостанцію. Таким чином у Польщі буде 6 наладчиків радіостанцій (Варшава, Краків, Познань, Катовиці, Вільно, Львів).

— Підвишка залізничних оплат. На засіданні ради міністрів у Варшаві запала ухвала в справі введення в життя підвишки залізничної тарифи відносно з предлодженням бюра залізничних тарифи при мін-стві комунікацій. Як зачувати, предладану тарифовим бюром підвишку для вугли зредукували до 50 проц., для дерева (при сукупот-жм експорту) до 40 проц. На інші артикули прийнято тарифу відносно з предлодженням бюра зал. тарифи. Загалом згоджується, що нова залізнична тарифа піднесе дотеперішні тарифові ставки на 20 проц., а це дасть у сумі 140—150 міль. зол. більше у передбачуваних вплиах із залізничних оплат.

— Цукроварі стараються про підвишку цін цукру. Від довшого часу йдуть переговори між представниками союзу цукроварів і урядом. Цукроварі домагаються 20 проц. підвишки цін цукру від хвилі нової цукрової кампанії (себто від 1. жовтня ц. р.).

— За принадлежність до Мопру. В дні 2. липня ц. р. відбулася перед Найвищим Судом у Варшаві жасційна розправа п-і Дорі Поланської, жінки біра Польського, лікарки у Володимирі Волинським. Її засудив був окружний харний суд у Володимирі Волинським на чотири роки тюрми за принадлежність до Мопру, а апелційний суд у Любліні затвердив цей присуд. По розправі Найвищий Суд ухвалив цей присуд і тепер відбудеться в цій справі нова розправа перед володимирським судом.

— Стріляють до селян. У вівторок, 2. липня ц. р., двірський гавей в Пятинчан, бобрецького повіту, стріляв до селянина Максима Василенка зі Серник і тяжко його зранив. Василенка перевезено в грізному стані до шпиталю в Бібрі. Причиною трагічної події було те, що Василенк хотів відібрати свою корову, яку заняв цей гавей з двірського пасовиська.

— Вітні громом. В Саджаві; пов. Богородчан, сховалися під дерево в часі бурі два селянки: Катерина Олексин і Стефанія Сороханюк. Обі воли агинули від грому, що вдарило у дерево.

— Хмаролі у Польщі і над середньою Європою. Над Польщею перейшла в мін. патищу буря і заподіяла великі шкоди. Над Варшавою лютувала буря ок. 40 хвиля. Наслідком ушкодження телефонічних проводів перервана комунікація з Пултуськом, Гройцем, Лодзею, Радомом, Катовицями та Краковом, а також із Берліном. Пасажир. Візном і Дашингом. Ще більше

шкоди заподіяла буря в телеграфічній комунікації. Богато поїздів наслідком бурі припинилося. Поїзда задержано по дорозі наслідком небезпечки катастрофи, бо підчас бурі була така п'яма, що машиністи не бачили сигналів. Біля Ліди було кілька пожеж наслідком громів. — Богато мілосцевостей в середущій Європі навістили бурі з градом і зливом. Найбільше дався в знаки бурей наддунайським околицям Баварії. Буревій перейшов півд. Німеччину в півд.-сх. напрямку та зайняв також Лужиці й часті Шлеська. В Лужицях у полудне було темно наче в ночі. Вихор дув так сильно, що часом заглушувал гром. В околиці Нирібергу град убив кільканащятьох селян. Одна жінка згинула від удару граду величини пистука. Інша жінка згинула, придавлена падаючим деревом. Біля Бертегсгадену вибухла пожежа та перекинулася на доколичні ліси. Поїзди не могли їхати проти бурі, їх задержували серед поля. Буря заскочила кораблі на озерках. На Бертегсгадським озері згинули 4 прогульковці. В Шенебеку грім ударив у проводи електричні та спричинив вибух трьох басейнів нафти. Наслідком перервання електричних проводів Шенебек і сусідні місцевості, що користуються тою самою електричною, потонули в п'ямі. В околиці Нирібергу злила знищила великі лани збіжжя. По дорозі до Лінда два молоді робітники, придалені перевертнем телеграфічним стовпом, згинули на місці. На озері Кенігзе затонуло човно, яким плав батько з малою донечкою. В околиці Лігніці повітряна труба піяняла в гору кількох людей, а потім кинула ними об землю з великою силою. На шляху Берлін-Мюнхен вітер кинув до середини поїзду сто шиб; 35 подорожніх було ранених. У містечку Шальдін біля Пассава знищені почасти всі доми, майже кожний не має крівлі. В Платінгу на базарі вихор розніс кільканащять возів із сіном у промірі кількох кілометрів від міста. — Кураційну місцевість Веслав біля Відня навісила буря з хмарозомом. Кураційна палата та кілька інших домів стоять під водою. Дорога ушкоджена місцями на 60 см. глибоко. Пожежна сторожа ритувала мешканців. У Зальцбурзі та Лінци лютував сильний буревій, жертвою якого впало 4 людей. Матеріальні шкоди великі. — У Франції лютували нагальні бурі в околицях Шароле та Лімузі. Згинуло трьох людей. Вихор виривав дерева з корінням. Засів дуже понижені.

— Велика буря у Відні. Читаємо у віденських газетах: Минулої п'ятниці вечером перелетіла над Віднем буря, яка тревала лише чверть години, але була така сильна, що поломилла й повиривала з корінням дерева на вулицях і заробила дуже багато шкоди. Одно дерево, як вітер виривав у „Тюркеншанцпарку“, впало на одну жінку й перерозило їй потилицю. З багатьох дахів буря позривала дахи й побила тисячі шиб у вікнах.

— В справі шовківництва. Філія „Сільського Господаря“ в Самборі подає до відома, що дня 12. ц. м. (св. Петра і Павла) відбудеться після богослуження святочне закінчення шовківничого курсу в селі Глубока, получення з викладом. Хто з наших людей хотів би ближче заізнатися з цєю галузю промислу, нехай приде на цей день до Глубокої, стація в місці, на лінії Хирів-Самбір. Зі стації Глубока до годівлі 1 км. дороги. Хто з поближких повітів має бодай одно моршне дерево може приїхати до Самбора до проф. Філіппчака, котрий веде в своїм домі при вулиці Огородовій ч. 15. другу шовківничу стацію; там дістане даром готові маленькі гусециці, які може забрати додому й кінчити годівлю. Досвідна стація в Самборі закінчить свою годівельну працю по 20. липня. — Іван Філіппчак.

— Фонд українських воєнних адів і сиріт. У вівторок 9-го ц. м. в 5-й год. попол. відбудеться в помешканні „Достані“, вул. Домініківська 11., нарада Фонду українських воєнних адів і сиріт.

61 1-2

Свято Евхаристії.

Рано торж. Богосл. в Преображ. церкві, потім похід процесія в усіх церквах на Ринок. 4 прибрані престולי, маса вірних і прапорів, багато священників під проводом о. мітра Базюка, поважає число інтелігенції, Марійські брантва, молоді, хори богословів і п. Купчинського. Порядок добрий, погода сприяла.

Інтерв'ю марш. Дашинського.

„Дашинськ Познаньський“ користаючи з побуту марш. Дашинського в Познані (який приїхав із деякими посланцями на виставу) постарався про інтерв'ю. Марш. Дашинський сказав м. і.: Сніпращація уряду зі соймом залежить від уряду. Колиб президент скликав сойм, то сойм поважно трактуватиме уряд. предлодження. Самособом, що метод предлащання законів не тільки заосмотризувати згорі у пороні для сойму коментарі. Сойм не може забратися до праці, коли йому дають недбалі предлодження. Як чадр, останнє предлодження б.

мін. скарбу. Можна глядіти на здатність до праці чотирьохстакількадесятьох послів із зовірям або скептицизмом, але треба соймові дати змогу виявити здібности до праці. Соймові та народні накиннули важну справу зміни конституції. Чи є де така країна на світі, в якій таку справу калі би парламентної подолотити під загрозою розв'язання його та киквакучи огидливого пошкунвання парламенту. Якжеж сойм має знятися справою зміни конституції, коли вже після І. ч. тання погрожують послам репресіями. Встань марш. Дашинський не тратить надії, що в Польщі буде ще уряд, який не прозумів та прощатиме з нар. представництвом і на цьому прозумів опре свої політ. змагання, які в сойм наздуть більшість.

Польська афера в Парижі.

Б. мін. достойник старався про закордонну позичку.

Варшавський „Курер Поранни“ повідомляє, що бував директор департаменту одного з польських міністерських урядів, увільнений вельми зі служби, подався за повновласника польського уряду в Парижі та старався роздобути позичку, мільон фунтів штерлінгів, для польського граду на заліз. інвестиції. Про це довідалося польське посольство в Парижі, звернулось до польського мін-ства закорд. справ за виснаженнями та за спрадженням повновластей, якими легітимувалася ця „запущинка“. Мін-ство закорд. справ звернулось за поясненнями до мін-ства залізниць, а те відповіло, що нікому не давало ніяких повновластей. Що даліше, невідомо.

Вагони, гнані вітром, спричинили зал. катастрофу.

Біля Влоцлавка поїзд, що виїхав із ст. Каміна, на 65 км. стрінувся з двома вагонами, яких гнав сильний вихор. Заки машиніст адержався за іад оба вагони впали на тов. поїзд. Люкомотів і 19 вагонів вискочили зі шин і алетіли в яросою наспину у аругу. Були тяжко ранені: машиніст, його помічник і керманчик поїзду, а також ранені 4 кондуктори. Всіх їх відвезли до шпиталю, а рух на цьому шляху адержали.

Буревій в ЧСР.

Чехія та Моравія навістили катастрофу залізничний рух, телегр. і телеф. комунікація почасти внеможливлені, стонии пошререріні, дрого поаритвані. Вітер вірвав дах із вагонів поїзду підчас руху, а поїзд пересернував. В ок. Пардубиць згинуло 7 людей, з цих 2 поранені електричною струмою із скиненнях на землю дрого одну особу придавила крівля. В багатьох місцевостях вітер позривав крівлі домів. Богато домів зовсім розвалені.

Лігоні мистецтва.

Львів. Лєгія—Чорні 3:1 (1:0).

Варшава. Погонь—Польонія 6:1 (4:0).

Краків. Краковія—Туристи 2:1 (1:1).

Катовиці. Варшавіанка—Рух 4:0 (1:0).

Окружні мистецтва.

Львів. Лєгія—Україна 1:1 (0:0).

Ряшів. Польонія—Ресовія 2:1 (0:1).

Золочів. Погонь І. В.—Яніна 4:2 (3:0).

Стрий. Погонь (Стрий)—Чорні І. В. 12:3 (7:0).

Міжнародні змагання.

Станиславів. Резерв—Галког 2:2 (1:0).

Краків. Краків—Будапешт 7:3 (2:2).

Лодзь. Галког (Відень)—ЛКС 2:1 (1:0).

Познань. Ушесшт—Варта 6:4 (3:2) і 4:0 (1:0).

Зі спортивного життя.

Україна—Лєгія 1:1 (0:0).

Змагання за мистецтво А-класи між двома дружинами закінчилися ремісом висадом. Для України мала рішучу перевагу і віддала безліч стрілів до воріт Лєгії. Здобуток одного хуляку надляче Лєгія судіи п. Земанові, що подиктував не воясім слушно карного проти України за мимі офенсивання Крукса на карному полі, а крім того виключив а гриша ще в першій половині змагання найкращого стрільця України Кобяляра — зловже без поважної причини. Голя для України стрілив дуже ефективно майже в половині гриша Лєгик. Ширше про ці цікаві змагання аавтра.

3 листів до Редакції. Справа Фондації ім. Вучачького.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

В річку щонайменше сумніваю, чи редакція має обовязок містити нижченаведені листи до К. Коберського в А. Крушельницького, і то так оглядаючи правно-формальних як і матеріальних.

